

COMIAT

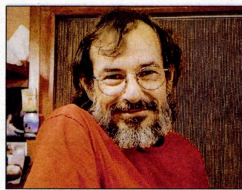
Obituari Paco Morales

El matí del dimarts 22 de març, ens va deixar l'artista de Deltebre Paco Morales (1949-2023). Autor d'una nombrosa i diversa obra, no es va limitar mai a una sola disciplina: les seves creacions van anar des de l'escultura i la pintura, en les quals va excel·lir, fins a la fotografia, el disseny tipogràfic, el còmic, la performance o les titelles, art que va exportar a Valls o Riudoms, conjuntament amb l'escriptor i amic Javier Caballero. Li interessava tot allò que venia de l'art o hi portava, i treballava amb passió, coneixement i una gran disciplina.

Una peça seua, *El lector de l'Odissea*, situada al centre del passeig de l'Arenal de l'Ampolla, s'ha convertit en una icona del Delta i de la silueta urbana del litoral deltaic. De fet, és l'Ampolla la població que acull més

obres de Paco Morales, com ara l'escultura del Papa Adrià VI, també situada al passeig de l'Arenal o l'escultura del tio *Nel·lo*, *lo Torrero*, *portant la llum al Delta*. Deltebre, el seu poble natal, només acull una obra de l'artista, *El maltractat*, un pagès de bronze al Parc del Trinquet que l'artista va donar al municipi. Molta de la seua producció s'ha de buscar en col·leccions privades nacionals i internacionals, degut a les nombroses vendes que va realitzar, sobretot, durant l'època que va viure a Barcelona a cavall dels anys 60 i 70.

Morales també és autor del llibre *Gairebé cent anys de soledat*, un llibre en què escriu la biografia d'alguns dels personatges més significatius que han configurat el paisatge humà del Delta i el caràcter dels seus pobla-

dors: José d'*herbetes*, la tia *Patrolina*, o Blai Sanchis, dibuixant de tebeos. I al costat de la biografia, un retrat a carbonet d'una grandíssima qualitat.

A banda de la faceta artística, Paco Morales també serà recordat per haver estat darrere de locals històrics de Deltebre com el Trinquet, l'Havana i l'Universal, punts de trobada i de reunió en els quals aquelles persones amb sensibilitats artístiques podien gaudir de l'art que representaven els

mateixos locals, farcits de quadres, escultures, taules i cadires fets pel mateix Morales, d'una sensacional selecció musical i d'un espai incitador a la conversa i el pensament. Estos espais, amb el guiatge i la mirada crítica de Paco, van ajudar diversos artistes de totes les disciplines a créixer: Roser Arques, Àlvar Bonet, Eduard Carmona, Tomàs Fosch, Cristina Iglesias, Miquel Àngel Marín o Joan Rovira, per exemple. És memorable l'*Explosió poètica* que va organitzar juntament amb Caballero al Trinquet, la qual va ser motiu inspiracional del festival Bouesia.

En l'última etapa de l'Universal, Paco també hi va programar actuacions memorables, com la del grup Túrnez i Sesé, alhora que creava un espai escènic alternatiu als institu-

Eduard Carmona

poeta, rapsode, activista cultural i comunicador ebrenc

cionals que estava obert a qualsevol artista local o estranger. S'hi van fer des de recitals poètics fins a concerts de jazz i flamenc.

Segurament, Paco Morales ha estat l'artista més important de Deltebre fins ara, i la seva pèrdua deixa un buit difícil d'omplir amb pedaços artificials o fets a mida. En ell, l'autenticitat -un valor que no s'adquireix: és tèrera palpable en tot allò que feia i difícilment es podia separar l'artista de l'obra. I l'obra quedarà per sempre.